

IVN Gulp & Geul zoekt voorjaar en verleden te Heijenrath (zat. 18-03-2006).

Iedereen bleek optimaal voorbereid op de lage temperatuur en de bijzonder stevige en frisse bries uit het Oosten. Tja, het was even goed inpakken maar weldra werd er links en rechts een knoop losgemaakt, zeker op beschutte stukjes tijdens deze enorm gevarieerde route. Herman had onbewust een groot gedeelte van onze excursie gepland in de achtertuin van onze secretaris (we noemen geen namen) waardoor we op grote afstand konden waarnemen dat deze vergeten was om het koffiezetapparaat aan te zetten. Het werd dus een paar uurtjes stappen met droge kelen.

Herman begon vanaf het plateau van Heijenrath met een fikse helling maar gelukkig richting Gulpdal. Een heerlijk beschutte holle weg, badend in het zonlicht, zorgde voor het verdwijnen van elke gedachte over kou of stevige wind. Een bosweg naar rechts betekent alleen minder zonlicht. We lopen nu parallel met de Gulp richting Beutenaken en kunnen af en toe een blik werpen op het diep liggende Slenaken. Een fraaie kei uit de Vogezen biedt houvast voor een uitgebreide uiteenzetting van onze gids die vele miljoenen jaren terug kijkt. Onze regio werd doorsneden door de Maas, een zijrivier van de Rijn, welke enorm veel grint in onze regio kon afzetten. Deze Maas koos door diverse geologische ontwikkelingen een route meer westwaarts. Zowel Gulp als Geul profiteerden van het uitgesleten Maasdal en gebruikten deze voormalige waterloop om hun eigen water noordwaarts te brengen.

Tijdens de route door het bos stootten we diverse keren op de oude grindbanken van de Maas welke tot de Tweede Wereldoorlog ontgonnen werden en vooral voor lokale wegverharding van belang waren. Op tal van plekken passeren we deze groeves. In het bos zijn er ook andere gaten te vinden welke een geologische oorsprong kennen. We denken hierbij aan de zgn. dolines. Dit zijn spontane instortingen van het oppervlakte omdat de ondergrondse mergellagen opgelost zijn. Op diverse plekken in het bos herkennen we dit soort verschijnselen en mogen we zelfs een vrij recente instorting met ontzag bewonderen:

een ca. 4 a 5 meter diep gat met een doorsnede van ongeveer 6 bij 6 meter. Zowel mens, dier als machine kan plotseling in zulke dieptes verdwijnen maar de angst en schrik verdwijnt bij een tweetal pittige drankjes (alcoholpercentage mag variëren). Iedereen loopt nu een beetje extra stampend rond maar helaas. Tenslotte zijn er ook nog bomtrechters uit de Tweede wereldoorlog, herkenbaar aan de opgespatte wallen rondom deze gaten.

Een pad naar rechts zorgt dat we niet verder het dal naderen en we kijken nu af van de officieel vastgestelde kortste route tussen Epen en Maastricht zonder te letten op het hobbelig en onverharde karakter van deze smalle bosweg. Via dit pad zien we de resultaten van de woeste Gulp en soms kijken we vanaf 25 meter hoogte neer op dit nu rustige beekje maar wel langs een bijzonder steile helling. Of we dit punt in 2007 nog kunnen betreden blijft onzeker want de afrastering aan onze linkerkant zweeft nu al in het luchtledige. Gelukkig bieden ook de aangrenzende struiken en bomen weer houvast om in te gaan op het nieuwe leven dat wacht op hogere temperaturen. In het

bos herkenden we de frisgroene neuzen van de Aronskelk, nu zien we de katjes of bloeiwijze van hazelaar, wilg en zwarte els. De es verhult zijn groen nog in de beschermende zwarte knoppen en de vlier laat zijn eerste kleine blaadjes voorzichtig kennis maken met het komende seizoen. Al het groen (en mens en dier) wacht op het einde van deze lange winterperiode

Het pad langs de bosrand brengt ons via weilanden en een afsplitsing naar links, inclusief aangelegde treden, toch bij de Gulp achter Beutenaken. We naderen de

doorgaande weg maar kiezen toch om rechtsaf even de Gulp weer achter ons te laten en de route door de weilanden te nemen. Herman wijst op een lichte verdieping, soms waterhoudend in het aanpalend en dieper gelegen weiland. Tot ieders opluchting is het moddergehalte tijdens de tocht beslist te verwaarlozen, ook in de open, zonbeschenen weilanden. De vreemde verlaging aan linkerkant blijft geruime tijd verbazen. Pas bij de volgende boerderij blijkt dat we geruime tijd een voormalige molentak hebben gevolgd welke met een bovenslag rad werd voorzien van de nodige aandrijfkracht. Helaas is deze molen al tientallen jaren buiten gebruik.

Even verder bewonderen wij kasteel Karsveld. (Karsveld is eigenlijk Kaers-Voert. Voert, Furth, Veurd, Vorde betekent: een doorwaadbare plaats. Een pad over de binnenplaats van de bijbehorende hoeve voert ons weer door weilanden, langs een bijna onbereikbare vakantiewoning en bijna tot Euverem maar bijtijds buigen we linksaf. De grote en rustig gelegen Hoeve de Wachtendonck in Pesaken is gebouwd in de 16de eeuw en was ooit de voormalige adellijke woning van de Heeren van Neubourgh. Na brand, renovatie en veranderingen is de huidige hoeve ontstaan, waarvan een deel van het interieur en de achtergevel van breuksteen nog aan de 16de eeuw doen

terugdenken. Nu is het particulier bezit en gedeeltelijk in gebruik als vakantie-appartementen.

Een holle landweg brengt ons geleidelijk weer op het niveau van het open plateau waar komend seizoen helaas weer maïsvelden het vlakke landschap zullen domineren. Tijdens de klim genieten we diverse keren stilstaand van het dal en het heuvellandschap achter ons. In de verte voor ons ligt een boerderij waar we links af slaan en we passeren even later de manege van Heijenrath. Als we even links gaan belanden we na 2,5 uur weer op ons vertrekpunt. Sylvia breidt nog een extra stukje aan onze route om nog even haar werkzaamheden in haar tuintje voort te kunnen zetten. Mogelijk heeft zij ook die ochtend de kraanvogels luidruchtig trompetterend naar het noorden zien vliegen. Het echte voorjaar zal niet lang meer op zich laten wachten. Dit gevoel wordt tijdens de rit naar huis bevestigd door een 7-tal vrolijke, zwart-witte kwikstaarten welke in een pas gegraven sleuf in een weiland op zoek zijn naar voedsel.